

Okulların Nasıl İdare Edildiğini Bir de Okul Müdürlerine Sorsak Olmaz mı?

Yarım asırdır eğitimin fiilen içindeyim. Göreve başladığım 1969 yılında bakanlığın başında bulunan Sayın İlhami Ertem'den, halen görevde bulunan bakanımız Sayın Mahmut Özer'e kadar 34 Milli Eğitim Bakanı, bu koltukta görev yapmışlardır. Mutlaka hepsi de yararlı icraatlarda bulunmuşlardır, Bunlar içinde, bizim kuşağın da aynı kanaati paylaştığını bildiğim, köklü icraatlarıyla arkasında kalıcı iz bırakan Allah uzun ömürler versin Sayın Mehmet Vehbi Dinçerler'dir.

Son görevden ayrılan Sayın Ziya Selçuk beye kadar tüm bakanların aklımızda kalan mesajı “ **Velilerden kayıt parası alınmayacak.**” tır Nitekim halefi sayın Mahmut Özer beyefendi bakanımızın da ilk mesajı bu olmuştur.

Cumhuriyetin ilanından bugüne dek 76 Milli Eğitim Bakanı görev yapmıştır. Ancak 76 bakan içerisinde kalıcı hizmetleriyle akılda kalan Merhum Hasan Ali Yücel, Tevfik İleri ile Allah uzun ömürler versin Mehmet Vehbi Dinçerler'den başka akılda kalan bir isim yok. Bir takım güzelleme laflardan başka belleğimizde bir iz bırakmayan Sayın Ziya Selçuk'un halefi bakanımız Sayın Mahmut Özer beyefendi, umarım kalıcı, köklü icraatlarıyla bu üç isme dördüncü isim olarak dâhil olur.

Bunlardan merhum Hasan Ali Yücel, eğitim konusunda tereddüde düştüğünde karar vermezden önce “ **Bu konuyu bir de muallimlere soralım**” diyerek eğitimin mutfağına müracaat etmişti. Bazı derslerin müfredat değişikliğinde Sayın Mehmet Vehbi Dinçerler beyefendi de aynısını yapmıştı. Bakanlıkca yapılmak istenen müfredat değişikliği ile ilgili hazırlanan fasiküller ilgili branş öğretmenlerin bilgi ve onayına sunulurken onların da görüşleri alınmıştı. Bu arada sene başından itibaren hazırlanmaya başlayarak eğitimi felç eden bayram kutlamalarına da bir düzen getirmişti.

36 yılın 27 yılını büyük okullarda idarecilikle geçiren bir eğitimci- olarak ben de yeni sayın bakanımıza diyorum ki: “ **Bir okul nasıl yönetilir. Eğitimin ve okul yönetiminin sıkıntılarını bir de okul müdürlerine sorsak olmaz mı?**”

Bunu ne hakla soruyorsun denirse, İslam âlimlerimiz İslam'ın şartına, imanın şartı gibi 6. Şartı: **“Haddini bilmektir”** diye ilave etmişlerdir. Haddimi bilen biri olarak elbette bakanlarımızın kendi alanlarındaki bilgi ve birikimlerine son derece saygılı olmakla birlikte, 36 yılın 27 yılını öğrenci sayısı 3000 ne, öğretmen sayısı da 172 olan okullarda uzun yıllar idarecilik yapan biri olarak, bilgi ve tecrübelerimi söylemekten sorumluyum.

Önce ülkemizde **“ Okul müdürü ”** algısını izah edeyim. **Bizde okulun akan çatısı anında tamir ediliyorsa, kırılan camı anında taktırılıyorsa, kaloriferler düzenli yanıyor, kırılan kapı kolu veya kapı anında tamir ediliyorsa, öğrenci zayıf not aldığı anda sınıftan çıkan öğretmenin arkasından öğrencinin bir yumrukle kırıldığı elektrik prizini, elektrik kaçağı sonucu bir öğrencinin hayatına mal olmaması için anında tamir edilebiliyor, lavabolara sabun konuluyorsa, her sene sonunda sınıflar boya badana yapılıyorsa yetkililere, velilere ve öğrencilere göre o okulun başındaki müdür başarılı müdürdür, çalışkan müdürdür. Bu işi yıllarca yapan biri olarak, bana göre ise, ben dâhil o müdür başarılı bir müdür değil, iyi bir inşaat kalfasıdır.**

Şimdi sorumu sorayım: **Evinizin odasına günde ders saati ve teneffüs dâhil, asgari 16 defa 15 ile 18 yaş arasında 40 kişi girip çıksa, üstelik bu gençlerden bazıları kapıyı tekme ile açsa o kapı ne olur? Çatı, cam, tuvalet temizliği, boya- badana, elektrik, tuvaletlerin ve sınıfların temizliği konularına hiç girmiyorum. Şimdi bir de pandemi dolayısıyla maske ve dezenfektan çıktı. Pekâlâ, bunlar ne ile karşılanacak ve sözünü ettiğim ani hasarlar, hazır hangi para ile tamir edilecek. Bu ani hasarlar ve ihtiyaçlar dolayısıyla benim zamanında tek kuruş gelmezdi. Bugün de geldiğini sanmıyorum.**

Bu sıkıntıları bilen Bakanlık sanırım 1990 lı yıllarda öğretim yılı başında her öğrenciden cüz'i bir miktarda **“ EĞİTİME KATKI PAYI ”** alınmasını kararlaştırdı. Ben dâhil, zor şartlar altında okullarını yöneten müdür arkadaşlar bu genelge dolayısıyla biraz nefes almışlardı. Çünkü yukarıda saydığım konularda ödenek gelmez, gelse de bu paraları hemen kullanamazsınız gerekli prosedürler gereklidir. Okullarda bu ihtiyaçlar, okul adına yapılan yemekler, kermesler ve toplanılan bağışlardan elde edilen gelirlerden karşılanıyordu. Buralardan sağlananlar da yeterli olmuyordu. Bugün de durumun aynı olduğunu biliyorum.

O günlerde bazı velilerden gelen tepkiler üzerine, esen rüzgâra göre yön değiştiren o günkü İl Müdürümüz bakanlık genelgesine rağmen velilere şirin görünmek için: **“Biz, okulların her türlü ihtiyacını karşılıyoruz, bizim ilimizde katkı paylarının toplanmasına gerek yoktur.”** diyerek okul müdürlerini öğrenci ve veli karşısında güç duruma düşürdü.

Bu ülkede canı isteyen herkes yalan söyleyebilir. Ama öğrenci ile yüz yüze olan okul müdürlerinin, öğretmenlerin yalan söyleme lüksü yoktur. Oysa o günün şartlarında değil, yukarıda saydığım ihtiyaçları gidermek, Manisa Lisesi’nde ücretini Koruma Derneği’nden karşıladığımız dokuz hizmetli çalışıyordu. Her ay bunlara muntazaman sigorta primleri dâhil maaş ödenmesi gerekiyordu.

Milli Eğitim Bakanlığı koltuğuna oturan her bakanın ilk icraatı **“Velilerden kayıt parası istenmeyecek.”** bundan başka da göze görünen bir icraatlarını göremezsiniz. Bundan önceki Bakan Sayın Ziya Selçuk beyefendinin de aynı sözü söylemesi üzerine kendilerine **“ Açık Mektup”** yazarak bu sorunları dile getirmiştım ve demiştım ki **“ Sayın Bakanım, bakanlıkta kalıcı icraat yapmak istiyorsan, sahibi olduğunuz ‘Maya’ okullarında uyguladığın çalışma sisteminin aynısını uygula.”** Sayın bakanımızın bir takım güzelleme laflarından sonra dişe dokunur kalıcı bir icraatını göremedik. Yerine gelen bakanımızın da ilk icraatını yukarıda siz okurlarıma arz ettim.

Manisa Valiliği katında, Atatürk büstünün altında, Atamızın çok manidar bir sözü var. **“ İcra yapan el, karar veren elden üstündür.”** Siz ne kadar güzel kanun yaparsanız yapın, onu tatbik edecek olan Adalet Bakanı ve müsteşarı değildir. Onu uygulayacak kürsülerdeki hâkimlerdir. Milli Eğitim Bakanlığımız da ne kadar güzel müfredat hazırlarsa hazırlasın o müfredatı uygulayacak olan bakan, müsteşar, il ve ilçe milli eğitim müdürleri değil, okul müdürleri ve öğretmenlerdir. Çünkü eğitimin çekirdeği okul müdürü ve öğretmendir. **“ küpü, küp üstüne dizseler, altındakini çekseler, var seyreyle gümbürtüyü.”** hesabı bizde okul müdürü göğe dizilen küplerin altındaki küptür. Eğitimin yanında yukarıda arz ettiğim gibi çatıdan, boya-badanadan, anlaması, kapı pencere tamirini bilmesi gerekir.

Kardeş okulumuz olması nedeniyle 1985 yılından beri gidip geldiğim Almanya’da ise, okul müdürleri sadece ve sadece eğitimcidir. Okulun çatısı, kırık kapısı, çerçevesi, kırılan camı onu ilgilendirmez. Bu işleri yapan başka birimler

vardır. Almanya'da okul müdürleri mesaisini tamamen eğitime harcarlarken, bizim ülkemizdeki okul müdürleri mesaisinin büyük bölümünü onarım işlerine ayırır.

Almanya'da okula en erken gelen ve okulu en geç terk eden öğretmendir. Öğretmenler sınıflarda birlikteliği sağlamak için ertesi gün vereceği dersin zümresini yapmadan okulu terk edemezler. Okula en geç gelen ve okulu en erken terk eden de okul müdürüdür. Almanya'da okul müdürü, mesaisini eğitim için harcar. Bizde ise bunun tam aksidir. Okula en erken gelen ve okulu en geç terk eden okul müdürüdür. Okul müdürü okuluna sahip çıkarsa o okulda düzenli ve verimli bir eğitim vardır. Okulların kapısından girer girmez o okulda nasıl bir müdür olduğu hemen belli olur. Dersini bitiren öğretmen ise kurşun asker gibi okulu terk eder. Sınıfın penceresi açık kalmış, çatı akmış, musluklar açık kalmış vs. bunlar öğretmeni ilgilendiren işler değildir. Bunlar müdürün görevidir. Çünkü 27 yıl bunu yaptım, meslektaşlarımın da bunları yaptıklarını biliyorum.

Her öğretim yılı başında okul müdürü meslektaşlarım şamar oğlanı oluyor. Bakan konuşuyor, Milli Eğitim Müdürleri konuşuyor. Fakat okul müdürleri dertlerini ne yukarıya, ne de velilere anlatamıyor. Kimse de okul müdürlerine yukarıda saydığım hasarları ve ihtiyaçları nasıl gideriyorsun, demiyor.

Ücretsiz elde edilen hizmetin kıymeti olmuyor. Kitap bedava, dizüstü bedava, internet bedava, doktor bedava, Bedavacı bir ülke olduk. Onun için de gün geçmiyor ki hastanede bir doktor, okullarda bir müdür ve öğretmen dövülmesin.

Eğitim yanıklısı Cumhurbaşkanımıza da “ **Açık mektup**” la eğitimin sorunlarını daha önceki üç makalemle bilgilerine arz etmiştim. Oradaki sunumlarımın tekrarını yapmak istemiyorum. Ancak kısaca şunları da arz etmek istiyorum.

1- Milli Eğitimde kalıcı hizmetler istiyorsanız, bakanlığın başına unvanlı bakanların yerine, bir okulun nasıl idare edildiğini iyi bilen yardımcılarını da okul müdürlerinden seçilmek suretiyle tecrübeli bir okul müdürü getirin. Seminerlerim dolayısıyla bu konuda çok yetenekli arkadaşlarımızın olduğunu görüyorum.

2- Görevlendirme ile okullara 4 yıl süreli müdür atamayın. Okula atanan müdür, atandığı okulda öğretmeni ve çevreyi tanıyarak en az 2 yıl sonra müdür olmaya başlar. Okul müdürlerini en az 10 yıl süreli atayın. Ama çalışmazsa da görevden alın. 4 yıllığına atanan müdür “**nasıl olsa dört sene sonra gideceğim**” düşüncesiyle elini taşın altına koymuyor.

3- Öğretmenleri ve okul müdürlerini BİMER ve CİMER gibi yerlere şikayet yolunu kapatın. Artık buralar tembel öğrenci ile mızımız velilerin yolgeçen hanı oldu. Canı sıkılan, zayıf not alan öğrenci veya velisi “**çocuğuma mobing uyguladı, psikolojisini bozdu**” gerekçesiyle haksız şikâyetlerle öğretmen ve okul müdürlerinin çalışma azmini engelliyor. Okullarda çıkacak problemlerin daha önce olduğu gibi mahallinde, Milli Eğitim Müdürlüklerince veya mülki amirler tarafından çözümlensin. Maalesef bugün bazı tembel öğretmenlerle, iş yapmayan beceriksiz müdürlerin de iş yapmamak için **BİMER ve CİMER** mazeret sığınağı olmuştur.

4- Yukarıda saydığım ani hasarların acilen giderilmesi için her öğrenciden alınacak cüz’i miktarda da olsa “ **EĞİTİME KATKI PAYI**” ile bir bütçe oluşturularak, bu bütçenin Aile Birliği Başkanı, Okul Müdürü, kurulca seçilecek bir öğretmenin oluşturacağı komisyon tarafından okulda doğacak ani hasarların giderilmesi gerekir. Üstelik bu hasarlar öğrencinin parası ile giderildiği için öğrenci okulu sahiplenir.

5- Bu konuda okul müdürlerinden yanlış yapan veya suiistimal eden olursa da elbette gereği yapıp görevden alınsın. Ancak inşaat kalfası olarak dürüstçe çalışan, okulu ile özdeşleşen okul müdürlerine değer verin, onlara inanın, onların arkasında durun. Ya da meslektaşlarımı İnşaat kalfası olmaktan kurtararak, onların asli görevlerine “ Eğitim odaklı “ hizmet üretmelerine yardımcı olun.

6- Ülkemizde köklü bir eğitim reformuna şiddetle ihtiyaç var. Bu reformun da unvanlılara değil okul müdürlerine yaptırılmasında yarar var. Bugüne kadar unvanlılara yaptırılan reformların hiç birinden olumlu bir sonuç elde edilmemiştir.

Önerilerimi hadsizlik olarak kabul etmezseniz, eğitim konularını, rahmetli Hasan Ali Yücel ile Sayın Mehmet Vehbi Dinçerler'in yaptığı gibi okulların nasıl ve ne şartlarda idare edildiğini “ **OKUL MÜDÜRLERİ ile MUALLİMLERE**” **danişsanız olmaz mı?** www.kadirkeskin.net